

2.12.2022

Kunnat ja kuntayhtymät Hyvinvointialueet

JÄLKIHUOLLON JÄRJESTÄMINEN HYVINVOINTIALUEIDEN VÄLISENÄ YHTEISTYÖNÄ

Valvontaviranomaisten saamien tietojen mukaan kunnissa on ollut epäselvyyttä lastensuojelun jälkihuollon järjestämisessä tilanteissa, joissa nuori asuu muualla kuin sijoittajakunnassa. Sijoittajakunta ei aina ole nimennyt jälkihuollettavalle vastuusosiaalityöntekijää, jolloin jälkihuollon järjestäminen on jäänyt asuinkunnan tehtäväksi.

Tämä ohje täsmentää jälkihuollon järjestämistä ja toteuttamista koskevia menettelytapoja sekä laista ilmenevää viranomaisten yhteistyövelvoitetta tilanteissa, joissa nuori asuu sijaishuollon jälkeen muualla kuin sijoittajahyvinvointialueella. Soveltuvien osin tämä ohje koskee myös muita lastensuojelulain nojalla jälkihuoltoon oikeutettuja.

Ohje koskee kuntien ja kuntayhtymien välistä yhteistyötä 31.12.2022 saakka ja hyvinvointialueiden välistä yhteistyötä 1.1.2023 alkaen.

Yhteistyövelvoite ja asiakassuunnitelma

Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen on järjestettävä nuorelle hänen tarpeisiinsa vastaava jälkihuolto sijaishuollon päättymisen jälkeen. Jälkihuollossa olevaa nuorta koskevaan asiakassuunnitelmaan kirjataan jälkihuollon tarkoitus ja tavoitteet sekä erityisen tuen ja avun järjestäminen. Asiakassuunnitelman ja palveluiden tulee perustua aina nuoren yksilölliseen tarpeeseen. Jälkihuollon kustannuksista vastaa se hyvinvointialue, joka on vastannut sijaishuollon kustannuksista.

Lastensuojelulain (417/2007) 16 b §:n 1 momentin mukaisesti hyvinvointialueen, jossa nuori jälkihuollon aikana asuu, tulee järjestää nuoren tarpeiden edellyttämät jälkihuollon palvelut ja tukitoimet yhteistyössä sijoittaneen hyvinvointialueen kanssa. Nuoren tulee saada palvelut ja tukitoimet yhdenvertaisesti muiden hyvinvointialueella asuvien nuorten kanssa.

Valvontaviranomaiset toteavat, että lastensuojelulaki edellyttää yhteistyötä hyvinvointialueiden kesken koko jälkihuollon ajan. Asiakkaan edun mukainen yhteistyö tarkoittaa aitoa hyvinvointialueiden välistä yhteistä työtä, asiasta sopimista ja sujuvaa neuvotteluyhteystyötä lapsen tai nuoren yksilöllisen tarpeen mukaisen jälkihuollon toteuttamiseksi. Riittävänä yhteistyönä ei voida pitää sitä, että sijoittajahyvinvointialue siirtää koko jälkihuollon toteuttamisvastuun asuinkunnan hyvinvointialueelle ensimmäisen

jälkihuoltosuunnitelman jälkeen. Palvelut tulee järjestää nuoren tarpeen mukaisesti, eikä niihin siten voi määrätä hintakattoa tai enimmäismäärää.

Hyvinvointialueiden tulee huomioida, että yhteistyövelvoite kestää koko jälkihuollon ajan eikä nuoren palvelujen saaminen saa vaarantua yhteistyöhön liittyvien epäselvyyksien vuoksi. Molemmilla hyvinvointialueilla tulee olla nimettynä työntekijä, joka tuntee nuoren tilanteen ja toteuttaa yhteistyötä. Asiakassuunnitelma tulee laatia ja tarkistaa yhteistyössä siten, että jälkihuollossa olevalle nuorelle selvitetään ymmärrettävästi se, mihin hän on oikeutettu ja mistä hän palvelunsa saa.

Nuoren on tiedettävä kehen hän voi olla tarvittaessa yhteydessä

Valvontaviranomaiset korostavat, että nuorella tulee olla tiedossaan hänen asioistaan vastaava työntekijä, johon hän voi ottaa yhteyttä, jos hänellä tulee tuen ja palvelujen tarve tai tarve asiakassuunnitelman muuttamiselle.

Valvontaviranomaisten näkemyksen mukaan keskeisenä yhteistyötä ohjaavana asiana tulee olla jälkihuollon järjestäminen ja toteuttaminen nuoren edun mukaisesti siten, että sijaishuollon aikana saavutettu kuntoutuminen kantaa aikuisuuteen siirryttäessä.

Lisätietoja antavat:

Etelä-Suomen aluehallinto sosiaalihuollon ylitarkastaja Anna Tervonen, puh. 0295 016 598

Itä-Suomen aluehallintovirasto sosiaalihuollon ylitarkastaja Satu Syrjälä, puh. 0295 016 944

Lapin aluehallintovirasto sosiaalihuollon ylitarkastaja Marjut Aikio, puh. 0295 017 384

Lounais-Suomen aluehallintovirasto sosiaalihuollon ylitarkastaja Sini Virtanen, puh. 0295 018 017

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto ylitarkastaja Päivi Ahvenus, puh. 0295 018 575

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto sosiaalihuollon ylitarkastaja Saku Vaskivuo, puh 029 501 7587

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto lakimies Päivi Vuorinen, puh. 0295 209 402 ja ylitarkastaja Taija Jokimaa-Frusti, p. 0295 209 323

Aluehallintovirastojen sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@avi.fi ja Valviran sähköpostiosoitteet etunimi.sukunimi@valvira.fi